

ระเบียบกรมราชทัณฑ์
ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ
และการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรมีระเบียบว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำและการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานราชทัณฑ์สามารถดำเนินการต่อไปได้ตามภารกิจ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมราชทัณฑ์จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ และการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ หรือหนังสือสั่งการอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑
อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ

ส่วนที่ ๑
เจ้าพนักงานอำนวยการกลาง

ข้อ ๕ อธิบดีเป็นผู้อำนวยการเรือนจำโดยทั่วไป มีอำนาจบังคับบัญชากิจการเรือนจำเหนือเจ้าพนักงานเรือนจำทั้งปวง

อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตการบริหารงานเรือนจำ และตั้งผู้บัญชาการเรือนจำผู้หนึ่งภายในเขต ให้มีอำนาจเหนือผู้บัญชาการเรือนจำอื่นในเขตเดียวกัน โดยปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ รองอธิบดีเป็นรองผู้อำนวยการเรือนจำโดยทั่วไป มีอำนาจบังคับบัญชากิจการเรือนจำเหนือเจ้าพนักงานเรือนจำทั้งปวง รองจากอธิบดี

ข้อ ๗ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทัณฑวิทยา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และวินิจฉัยปัญหาทางวิชาการเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารกรมราชทัณฑ์ และติดตามผลการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี

ข้อ ๘ ผู้ตรวจราชการกรมเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจการเรือนจำตามที่อธิบดีมอบหมาย มีอำนาจตรวจการเรือนจำ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานเรือนจำ

ข้อ ๙ ผู้อำนวยการกองมีอำนาจติดตามผลการดำเนินงานของเรือนจำ และให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานเรือนจำเฉพาะส่วนที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี

ข้อ ๑๐ เมื่ออธิบดีสั่งให้ข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ผู้ใดไปควบคุมกิจการเรือนจำ ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้บัญชาการเรือนจำ มีอำนาจและหน้าที่บังคับบัญชากิจการเรือนจำนั้น

ข้อ ๑๑ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่วนกลางกรมราชทัณฑ์ อาจได้รับคำสั่งจากอธิบดี ให้ปฏิบัติภารกิจระงับเหตุร้าย สถานการณ์ฉุกเฉินในกิจการของเรือนจำ หรือประการอื่นที่เป็นประโยชน์ต่องานราชทัณฑ์ได้

ส่วนที่ ๒
เจ้าพนักงานประจำเรือนจำ

ข้อ ๑๒ ตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำเรือนจำมีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บัญชาการเรือนจำ

(๒) พัศดี

(๓) ผู้คุม

ข้อ ๑๓ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบบังคับบัญชากิจการเรือนจำโดยทั่วไปและมีอำนาจบังคับบัญชาเหนือพัศดี ผู้คุม และผู้ต้องขังทั้งปวงที่สังกัดเรือนจำนั้น

ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดแบ่งหน้าที่การงานออกเป็นส่วน ๆ โดยให้พัศดีมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมการงานนั้นตามส่วน ในกรณีเช่นนี้ผู้บัญชาการเรือนจำจะให้พัศดีผู้หนึ่งมีอำนาจควบคุมการงานของเรือนจำเหนือพัศดีด้วยกันก็ได้

พัศดี หรือผู้คุมคนใดจะทำหน้าที่ฝ่ายใด ประการใด ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการเรือนจำมอบหมายตามความเหมาะสม

นอกจากหน้าที่ดังกล่าว ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องตรวจการเรือนจำตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขผู้ต้องขัง เปิดโอกาสให้ร้องทุกข์ได้โดยสะดวกและเต็มที่ และบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำเรือนจำด้วย

ข้อ ๑๔ พัศดี เป็นเจ้าพนักงานเรือนจำรองจากผู้บัญชาการเรือนจำ มีอำนาจบังคับบัญชาในส่วนการงานที่ได้รับมอบหมาย และมีอำนาจหน้าที่เหนือผู้คุมและผู้ต้องขังทั้งปวงที่สังกัดเรือนจำนั้น

ในกรณีที่พัศดีมีไม่เพียงพอหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ผู้บัญชาการเรือนจำอาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานเรือนจำผู้หนึ่งผู้ใดทำหน้าที่ผู้ช่วยพัศดีก็ได้

ข้อ ๑๕ นอกเหนือจากการงานที่พัศดีจะต้องรับผิดชอบตามที่ผู้บัญชาการเรือนจำมอบหมายแล้ว พัศดีมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปกครองและควบคุมระเบียบวินัยของผู้คุมในสังกัด

(๒) มอบหมายให้ผู้คุมในสังกัดไปดำเนินการควบคุมหรือจัดทำการงานของเรือนจำ

(๓) ทำการตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา

(๔) รักษา ดูแล บูรณะสถานที่และทรัพย์สินของเรือนจำ

(๕) ปกครองและควบคุมระเบียบวินัยของผู้ต้องขัง

(๖) ตรวจตราป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ตลอดจนการหลบหนีและจับกุมเมื่อมีการกระทำผิดอาญา

(๗) จัดการและควบคุมการทำงานของผู้ต้องขัง

(๘) จัดการและควบคุมการศึกษาตลอดจนการอบรมผู้ต้องขัง

(๙) ดูแลการอนามัยของผู้ต้องขังและการสุขาภิบาลของเรือนจำ

(๑๐) เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังร้องทุกข์ได้โดยสะดวกและเต็มที่

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพัศดี

ข้อ ๑๖ เจ้าพนักงานเรือนจำที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๑๔ วรรคสอง มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือพัศดีในการปกครอง และควบคุมระเบียบวินัยของผู้คุม

(๒) ช่วยเหลือพัศดีในการปกครอง และควบคุมอบรมผู้ต้องขัง

(๓) ปฏิบัติงานตามข้อ ๑๕ (๓) ถึง (๑๐)

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ผู้คุม เป็นเจ้าพนักงานเรือนจำรองจากพัศดี มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตามข้อ ๑๕ (๓) ถึง (๑๐)

(๒) เมื่อผู้ต้องขังในความควบคุมของเจ้าพนักงานอื่นก่อความไม่สงบหรือกระทำผิดอาญา จะต้องเข้าจัดการจับกุมช่วยเหลือเจ้าพนักงานอื่น เว้นแต่ไม่อาจทำดังนั้นได้เพราะเหตุที่มีผู้ต้องขังในความควบคุมของตนซึ่งจะก่อความไม่สงบหรือกระทำผิดอาญาขึ้น ในกรณีดังกล่าวจะต้องรีบแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมและพัศดีทราบเหตุ

(๓) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ในกรณีเกิดเหตุร้ายหรือสถานการณ์ฉุกเฉินในกิจการของเรือนจำ เป็นเหตุให้ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาสูงสุดของเรือนจำขณะนั้นตกอยู่ในความควบคุมของผู้ก่อเหตุร้าย หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้เจ้าพนักงานเรือนจำรองลงมาตามลำดับมีอำนาจสั่งการหรือดำเนินการใด ๆ แทนผู้มีอำนาจนั้นเพื่อควบคุมสถานการณ์ทั้งปวง

หมวด ๒
การแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์

ข้อ ๑๙ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจต่างๆ เป็นครั้งคราว ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแต่งตั้งข้าราชการหรือบุคลากรจากส่วนราชการอื่น เป็นผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการเรือนจำ

ข้อ ๒๐ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ได้ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการหรือบุคลากรจากส่วนราชการอื่น

(๒) เป็นผู้ที่ไม่มีโรคหรือสภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่

(๓) กรณีที่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์มาก่อน ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว หรือเคยทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการควบคุม

ผู้ที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุผลพิเศษที่จำเป็น อธิบดีกรมราชทัณฑ์อาจพิจารณายกเว้นให้แต่งตั้งเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ข้อ ๒๑ หนังสือแต่งตั้งให้ใช้ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้และจะต้องระบุข้อความไว้ให้ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ สถานที่ปฏิบัติหน้าที่ และกำหนดเวลาในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๒๒ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจที่จะถอนการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์นั้นไม่กระทำตามกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งที่ได้รับมอบหมายในขณะปฏิบัติหน้าที่

(๒) เมื่อปรากฏในภายหลังว่าผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์นั้นขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

(๓) มีพฤติการณ์ที่ส่อให้เห็นว่า หากให้ผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์นั้นทำหน้าที่ต่อไปแล้ว จะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น

(๔) เมื่อหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งสิ้นสุดลงแล้ว

คำสั่งถอนการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ที่ถูกถอนการแต่งตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้นั้นทราบด้วย

ข้อ ๒๓ หนังสือแต่งตั้งให้หมดอายุในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) เมื่อถึงกำหนดวันซึ่งได้ระบุไว้ในหนังสือแต่งตั้ง

(๒) วันที่มีคำสั่งถอนการตั้งตามข้อ ๒๒

ข้อ ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับตัวผู้ต้องขัง ให้ผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์แสดงหนังสือแต่งตั้งต่อเจ้าพนักงานเรือนจำที่มีหน้าที่จ่ายผู้ต้องขังทุกครั้ง หากไม่ปฏิบัติตามนี้ ห้ามเจ้าพนักงานเรือนจำจ่ายผู้ต้องขังมอบให้ไปเป็นอันขาด

ข้อ ๒๕ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พันตำรวจเอก

(ณรัชต์ เศวตนันทน์)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ที่ .....(เลขที่หนังสือแต่งตั้งของเรือนจำ).....

หนังสือแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำและการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้บัญชาการเรือนจำ.....แต่งตั้งให้

๑) .....ตำแหน่ง.....สังกัด.....

๒) .....ตำแหน่ง.....สังกัด.....

๓) .....ตำแหน่ง.....สังกัด.....

เป็นผู้ช่วยเหลือกรมราชทัณฑ์ ปฏิบัติหน้าที่.....ณ.....

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑) .....

๒) .....

๓) .....

.....

.....

.....

นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ถึงวันที่ .....เดือน.....พ.ศ. ..... โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายราชทัณฑ์

ลงชื่อ

ผู้บัญชาการเรือนจำ.....